

Euroopa sotsiaalpartnerite organisatsioonide esindavus: keemiasektor

Kommenteeritud kokkuvõte

Sissejuhatus

Käesoleva uuringu eesmärk on anda vajalikku teavet sotsiaalse dialoogi toetamiseks keemiasektoris. Eurofoundi esindavusuuringute eesmärk on tuvastada valitud sektorites töösuhete asjakohased riigisiseseid ja -üleseid sotsiaalpartnerite organisatsioonid. Käesolev uuring tuvastab seega asjaomased riigi sotsiaalpartnerite organisatsioonid keemiasektoris, kasutades ülevalt-alla (koostades Euroopa tasandi organisatsioonide liikmete nimekirja) ja alt-üles (Eurofoundi Euroopa korrespondentide võrgustiku kaudu) lähenemisviisi.

Uuringusse kaasati sektoriga seotud riigi tasandi organisatsioon, kui see osales regulaarselt sektori kollektiivläbirääkimistes ja/või oli seotud ettevõtjate või töötajate asjaomase Euroopa ühendusega, mis on kantud Euroopa Komisjoni nende Euroopa sotsiaalpartnerite organisatsioonide loetellu, kellega ELi toimimise lepingu artikli 154 kohaselt konsulteeritakse, ja/või kes osales sektoriga seotud Euroopa sotsiaaldialoogis.

Sektori määratlus

Keemiasektor on käesolevas uuringus tulemuste riikidevahelise võrreldavuse tagamiseks määratletud Euroopa Ühenduse majanduse tegevusalade statistilise klassifikaatori (NACE) järgi. Täpsemalt kuulub keemiasektor NACE Rev. 2 osade 20, 21 ja 22 alla. Need hõlmavad järgmisi tegevusalasid: 20 Kemikaalide ja keemiatoodete tootmine, 21 Põhifarmaatsiatoodete ja ravimpreparaatide tootmine, 22 Kummi- ja plasttoodete tootmine.

Selle määratluse järgi on Euroopa Komisjoni loetelus sotsiaalpartnerite organisatsioonid, kellega ELi toimimise lepingu artikli 154 alusel konsulteeritakse, töötajate poolel ametiühingute liit IndustriAll ja tööandjate poolel European Chemical Employers Group (ECEG) (Euroopa keemiatööstuse tööandjad).

Huvide esindamine riigi tasandil

Euroopa Liidu 22 liikmesriigis domineerib keemiasektori töötajate esindusorganisatsioonides pluralistlik süsteem. Kokku on sektoris 75 ametiühingut. Riigiti olukord erineb: kuues riigis on üks keemiasektori ametiühing, 11 riigis on neid kaks, viies riigis kolm ja kuues riigis on neli või rohkem selle sektoriga seotud ametiühingut.

Tööandjate poolel tuvastati ligikaudu 57 keemiasektoriga seotud organisatsiooni, kusjuures 18 riigis on ainult üks, kahes riigis on kaks, kolmes riigis kolm ja veel kolmes riigis on neli või rohkem tööandjate organisatsiooni. Tööandjate poolel esineb seega pluralistlikke süsteeme vähem.

Ametiühingud ja tööandjate ühendused piiritlevad oma tegevusvaldkonda erinevalt. Ametiühinguid iseloomustab valdavalt kas osaline (49%) või täielik kattuvus (41%). Tööandjate organisatsioonide tegevusvaldkond on üldiselt kitsam. Levinuim tegevusvaldkonna mudel (39% juhtudel) on seega osaline ühilduvus.

Ametiühinguliikmete osakaalu sektoris kajastav määr on kättesaadav 44 juhul 75st. Statistika kohaselt on rohkem kui poolte ametiühingute – mille kohta on teave kättesaadav – liikmete osakaal sektoris väike või väga väike (alla 10%). Ametiühinguliikmete osakaal sektoris on riigiti väga erinev. Põhjamaades on ametiühinguliikmete osakaal sektoris suhteliselt suur, kuid enamikus pärast 2004. aastat ELiga ühinenud liikmesriikides on see väike (alla 10%).

Tööandjate organisatsioonide liikmete osakaal sektoris on väike ja vaid kolme organisatsiooni kuulub üle 40% sektori ettevõtjatest. Juhtudel, kui on andmed nii mõlemat liiki osakaalu kohta, selgub, et organisatsioonidega ühinenud ettevõtjaid on üldiselt

vähem kui ametiühingutega liitunud töötajaid. See võib tähendada, et suuremad ettevõtjad kalduvad ühendustega liituma enam kui väiksemad ettevõtjad.

Selles sektoris on kollektiivläbirääkimistes osalemine riigiti vägagi erinev. Need andmed on kättesaadavad 22 riigi kohta ja neist 12 on kollektiivläbirääkimistes osalemise määr kõrge – üle 80%. Kuues riigis on kollektiivläbirääkimistes osalemise määr vahemikus 40–70%. Ülejäänud neljas riigis on määr alla 20%. Kollektiivläbirääkimistes osalemise kõrge määra peamine põhjus on mitut tööandjat hõlmavate läbirääkimiste ülekaal. Madalaimad osalemismäärad tulenevad üht tööandjat hõlmavate läbirääkimiste ülekaalust.

Huvide esindamine Euroopa tasandil

IndustriAll Europe'il on 23 vaatlusaluses riigis 43 liikmesorganisatsiooni, mis kõik osalevad keemiaspektori kollektiivläbirääkimistes. Lisaks hõlmavad kõik IndustriAll Europe'iga liitunud ametiühingud keemiaspektorit kõigis oma riigi piirkondades, välja arvatud CNE-GNC ja LBC-NVK (Belgia), mis tegutsevad ainult teatavates piirkondades.

ECEGil on 18 riigis 18 valdkondlikku liikmesorganisatsiooni. 17 ECEGiga liitunud tööandjate organisatsiooni osalevad keemiaspektori kollektiivläbirääkimistes. Kõik ECEGiga liitunud tööandjate organisatsioonid hõlmavad keemiaspektorit oma riigi kõigis piirkondades, välja arvatud SCHP ČR (Tšehhi Vabariik), mis tegutseb ainult teatavates piirkondades.

Teised Euroopa tasandi organisatsioonid

Euroopa tasandil tegutseb lisaks IndustriAll Europe'ile mitu töötajate esindusorganisatsiooni. Vähemalt kolme riiki hõlmavad neli Euroopa tasandi organisatsiooni: European Federation of Public Service Union (EPSU) (avalike teenuste ühingute Euroopa föderatsioon), European Federation of Food, Agriculture and Tourism Trade Unions (EFFAT) (Euroopa toidu-, põllumajandus- ja turismisektori ametiühingute liit), Uni Europa ning European Federation of Managers in the Chemical and Allied Industries (FECCIA) (Euroopa keemiatööstuse ja seotud tööstusharude juhtide föderatsioon). EFFAT tegutseb viies riigis ning EPSU, Uni Europa ja FECCIA kolmes riigis. Nende organisatsioonide olemasolu kajastab paljude ametiühingute tegevusvaldkondade kattumist, sest väidetavalt nad ei kutsu endaga liituma keemiaspektori ametiühinguid. Erand on FECCIA, kes väidetavalt kutsub liituma keemiaspektori juhte.

Tööandjate organisatsioonidest hõlmavad vähemalt kolme riiki kaks Euroopa tasandi ühendust: European Chemical Industry Council (CEFIC) (Euroopa keemiatööstuse nõukogu) ning European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations (EFPIA) (Euroopa farmaatsiatööstuste ja -assotsiatsioonide föderatsioon. Alt-üles analüüsi põhjal tegutsevad need kaks Euroopa tasandi organisatsiooni, kes väidetavalt kutsuvad liituma just keemiaspektori ettevõtjaid, vastavalt 13 riigis (CEFIC) ja viies riigis (EFPIA). Tuleb märkida, et CEFIC on kutseühing, mis tegeleb muude kui töösuhetega seotud huvidega. Alt-üles analüüs võis CEFICiga liitunud organisatsioonide arvu siiski alahinnata, sest CEFIC tegutseb 22 ELi riigis.

Järeldused

Euroopa Liidu 28 liikmesriigi keemiaspektori ülevalt-alla ja alt-üles analüüs näitab, et sektori tööandjate ja töötajate olulisimad liiduülesed esindajad on töötajate poolel IndustriAll Europe ja tööandjate poolel ECEG.

Lisateave

Aruanne *Representativeness of the European social partner organisations: Chemical sector* (Euroopa sotsiaalpartnerite organisatsioonide esindavus: keemiasektor) on avaldatud aadressil <http://bit.ly/1rWUTw9>

Lisateave: Peter Kerckhofs, teadur, pke@eurofound.europa.eu